

Co Klaus řekl armádním velitelům

Antonín Rašek

Co Klaus neřekl, tentokrát o armádě – dementi č. 4 (9. 11.). Tak prezident zareagoval na svých stránkách na článek v Hospodářských novinách. Nazýval se Omyly vrchního velitele a byl z pera neznámého autora – údajně Tomáše Weisse – a kritizoval Klausovo vystoupení na velitelském shromáždění armády. Ano, měli bychom se skutečně zabývat tím, co kdo skutečně řekl.

Začněme trochu netradičně. Tomáš G. Masaryk se na veřejnosti obvykle objevoval s brigády ruských legií na hlavě. I Edvard Beneš se občas při slavnostních příležitostech blýskl v uniformě vrchního velitele ozbrojených sil. Podobně poté na vojenských přehlídkách Klement Gottwald a Antonín Zápotocký a logicky Ludvík Svoboda jako armádní generál. Antonín Novotný a Gustáv Husák na vojenskou uniformu rezignovali.

V polistopadové době se už to jaksi u prezidentů nehodilo. I když Václav Havel uniformu z dílny Teodora Piště měl vyvedenou v národních barvách a údajně se v ní objevil jen mezi přáteli a šerموval v ní se svým poradcem a přítelem Jiřím Křížanem.

Václav Klaus si možná uniformu ani nenechal ušít, leda pro případ výjimečného stavu. I když je majorem v záloze, resp. ve výslužbě. Pokud ho od polistopadových dob některý z ministrů obrany nepovýšil. Jestli je to u prezidenta vůbec možné.

Postoj Václav a Klause k vojenství, válkám, misím a zpravodajským službám nikdy nebyl přísný vstřícný, což je jistě z obecného hlediska pozitivní. I ve slavnostním projevu k 93. výročí 28. října neopomněl jednu z těchto složek kriticky připomenout, když se postavil proti těm, kdo si namlouvají, že „si se vším poradíme, neboť na to máme internet, Google a Wikipedii, umělou inteligenci, ale i politickou korektnost a technicky dokonalé, přímo orwellovsky tajné služby“.

Také na velitelských shromážděních armády snad prezident ani jednou nechyběl. A neopomněl i při jiných návštěvách jednotek otevřeně říci, že je pro něho primární obrana země, což příznivě přijímali zvláště příslušníci bezpečnostní komunity. Ani letos Klaus neopomněl připomenout, že redukce armády nesmí připomínat „revoluci“. A snad poprvé odsoudil předražené nákupy vojenské techniky. I když by to u vrchního velitele přece jenom mělo být razantněji dříve.

O tom, že Václav Klaus brojí proti globalizaci a nemá rád integrující se Evropskou unii, není dávno žádné tajemství, ale marná sláva posluchači a čtenáři zatrne, když v době odvolávání řeckých generálů slyší nebo čte: „Páni generálové a důstojníci, potřebu armády pomůžete obhájit, jen když budete spolu s některými

z nás obhajovat existenci našeho státu - ve světě před globalizačními a v Evropě před unifikačními tendencemi.“

Václav Klaus se pokusil tento svůj výrok objasnit, ale nepřiliš přesvědčivě. Ono to zní na první pohled a poslech málem až ironicky. Vzhledem k objektivnosti globalizačních procesů a nutnosti integrovat evropské schopnosti proti světové konkurenci jako kdyby vrchní velitel vyzýval vojáky k boji proti větrným mlýnům. Ale při znalosti Klausova způsobu vyjadřování a jeho sofistikované přípravě k působení po skončení prezidentského mandátu to může znít i jako memento. Spojuje-li totiž osud armády s obhajobou politických cílů „spolu s některými z nás“, je to zjevně výzva ke skupinové politické podpoře. A to se zatím v polistopadové době z úst prezidenta republiky nikdy nestalo. Snad se i tohle Václav Klaus pokusí vysvětlit.

(Autor je sociolog)